

Tid til haven

Havetips uge 17

Af: Marianne Bachmann Andersen

Perfekt plantevejr

De seneste ugers kolde vejr har bremset saftstigningen i vores planter gevaldigt op, hvilket er en hjælp, når der skal plantes til i haven. Jordens temperatur er faktisk stadig meget lav og fugtigheden relativt høj, så de planter, der netop nu skal til at etableres, opnår optimale betingelser.

Det lune vejr ligger lige om hjørnet, og vil være med til at starte processen, hvor planternes rødder vokser ud i den nye jord.

Sådan sikrer du dig en god start for dine planter:

- Forbered plantestedet, så det er fri for ukrudt (især rodukrudt som tidsler, kvikgræs, skvalderkål og brændenælder)
- Grav jorden godt igennem og fjern evt. større sten
- Sørg for at din plante er vandet godt op – enten fra potte eller som barrodet
- Grav et plantehul, der er ca. 1½ gang større end din potteklump eller rod
- Placér planten, så den flugter jordoverfladen (roser skal plantes dybere)
- Fyld nu ca. ½ op med den porøse jord og trød let til
- Vand ned i plantehullet og fyld resten af jorden op

- Planter du træer, er det en god idé at sætte en pæl med opbinding ved, så planten får "ro" til at fæstne sig

P.s. har du meget tung lerjord, så sørg for at iblande sand og/eller spagnum for at gøre jorden mere porøs.

Disse planter er aktuelle at plante netop nu:

- Frugtbuske
- Frugttræer
- Hækplanter
- Prydbuske
- Prydtræer
- Allétræer
- Stauder
- Roser
- Surbundsplanter (rododendron m.v.)
- Krydderurter

Nysæet græs

En "træt" plæne

Den kære plæne

Græsplænen tilfører haven mange glæder, men også mange bekymringer. Hvorfor er det mon, at netop noget så simpelt som græs, kan være så svært at få til at trives?

Det bedste bud på, hvorfor plænen ofte giver udfordringer skal findes i måden, jorden bliver behandlet på. På plænen sker der kun "negative" ting i forhold til den jord, der skal sørge for det hele. Vi træder på den – også når den er våd. Vi kører med plæneklipperen i et væk, og så ser jorden næsten aldrig dagens lys, og kan efter mange år virke helt livløs. Hvad kan man så gøre for at "vække" den hensunkne jord?

LUFT PLÆNEN

Itning af jorden giver mere mikroliv og regnvandet får mulighed for at trænge ned hurtigere. Har du været på en golfbane, har du måske set, hvordan de perforerer plænen og hælder sand i hullerne?

Arbejdet med at lufte plænen kan gøres på flere måder:

- brug en motoriseret vertikalskærer
- brug en hånddreven vertikalskærer
- riv plænen godt i bund og fjern rester af græs og mos, så der kommer luft til jorden
- prik huller med en greb, hvor der er vandlidende jord

LÆG PLÆNEN OM

I nogle tilfælde, kan det godt betale sig at begynde helt forfra. Hvis plænen er så træt og der er mere mos og ukrudt end græs, så er det bedst at starte forfra.

HVORNÅR?

Du kan så nyt græs fra april – oktober. Nemmest er at gøre det nu og til efteråret.

HVORDAN?

Du skal fjerne den gamle plæne og forberede jorden på ny. Jorden skal graves igennem eller fræses. Planering er vigtig for at få en jævn plæne. Det kan være nødvendigt at tilføje sand eller muld, hvis din jordtype er hhv. lerholdig eller sandet. Træk en planke eller stige, riv så det bliver jævnt og så nu dine frø – gerne med en såvogn. Riv overfladen let, så frøene dækkes, men undgå at rive frøene sammen. Tromle kan være en metode til at få frøene til at komme i rigtig god kontakt med jorden. Husk at vande, for frøene må ikke udtørre i de 1 – 3 uger det tager for at spire frem.

Du kan få yderligere vejledning i plænepleje i dit havecenter.

Symptomer på, at din plæne ikke har det godt

- Der vokser mere mos end græs
- Ukrudtet vælter op
- Der kommer flere og flere bare pletter

FACEBOOK statements eller små hurtige beskeder

De tidlige forårsløg er visnet ned, og du kan nu grave vintergækker op og dele dem, så du får endnu flere tuer til næste år

Beskæring af forsytiabusken skal ske lige efter blomstringen, så sikrer du dig masser af blomster til næste forår

Frostskaadede buske og træer i haven ser ikke godt ud, men lad dem blot komme sig med ny vækst, inden du fjerner visne blade og grene

Har du ikke allerede klippet lavendler tilbage, skal du gøre det nu. Sørg altid for, at der er lidt grønt tilbage på planterne

Georginer og gladiolus skal forspires i kasser eller potter med fugtig spagnum – det er endnu for tidligt at plante dem ud

I drivhuset er der for det meste lunt om dagen, men piskoldt om natten. Det kræver daglig åbning og lukke af vinduer – vidste du at man kan installere automatiske vindues åbne/lukkere?

Både chili, tomater og peberplanter er varmekrævende og kan have svært ved at klare kulden, selvom de står inde i drivhuset. Værst er det dog for agurkeplanter og melonplanter, som ikke tåler lave temperaturer og derfor hurtigt klapper sammen – måske skal du plante nyt, hvis du ikke kunne vente...

Ukrudtet pibler lystigt frem i havens bede. Klip græskanterne og sørg for at luge lidt hver dag – så kommer du ikke bagud. Har du felter med meget bar jord, er det en god idé at få plantet dem til. Planter gør haven nemmere at passe

Køkkenhaven eller højbedet skal for alvor i gang, for nu bliver det rigtig forårsvejr med tocifrede varmegrader. De for længst fremspirede kartofler skal i jorden, sætteløg, ærter, spinat, rødbeder, gulerødder og valske bønner er højaktuelle. Salat, squash, græskar og bønner er mere sarte, så de skal sås i drivhuset og vente til midten af maj, før de plantes ud

Tulipaner og påskeliljer afløses af kejserkrone, pinseliljer og snart også af pryddallium. Husk at lave en note, så du får lagt flere prydløg til efteråret